Aktuellt från Strömstad akademi Nr 2017-06
News from Strömstad Academy No. 2017-06
30 juni 2017

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta *Editor's corner*

Maj månads vetenskapliga krönika i Strömstads tidning publicerades den 3 juni och är skriven av **barnläkare Urban Waldenström**. Han ger konkreta levnadsråd för att förlänga livet med tonvikt på hälsosam kost.

Juni månads vetenskapliga krönika publicerades den 10 juni och är skriven av **ryggkirurg Peter Fritzell**. Han framhåller betydelsen av fysisk aktivitet för barn och ungdomar för att de skall kunna få ett friskare liv som vuxna. Annars hotar benskörhet när man blir äldre.

Juni månads höjdpunkt var Strömstad akademis årshögtid och vetenskapsfest den 19-22 juni. Det var ett samarrangemang med den internationella organisationen för förnybar energi ISREE som år 2017 förlade sitt symposium just till Strömstad. Målet är 100 procent förnybar energi. Vi kunde lyssna till flera ledande experter inom global solenergiforskning. Detta uppmärksammades i två reportage i Strömstads tidning den 17 och 22 juni**.** Högtiden inleddes med ett styrelsemöte där flera viktiga beslut fattades om den kommande verksamheten inom akademin.

Didaktiker Åsa Morberg återger personliga reflektioner kring en vällyckad akademisk högtid där seniora forskare och lärare kom till sin rätt. **Barnläkare Gudmund Bergqvist** rapporterar om de utflykter som anordnades under denna högtid både till Kosteröarna och till Oslo med särskild inriktning på temat förnybar energi.

Ekonomiprofessor Rune Wigblad är en aktiv debattör i olika tidningar. Han har i flera mediaartiklar argumenterat för en statlig utredning om en kommande satsning på magnettåg i Sverige. Senast har han också engagerat sig i frågorna om anledningarna till den goda ekonomiska tillväxten i Sverige jämfört med övriga nordiska länder. Han framhåller, i motsats till statsvetaren Bo Rothstein, betydelsen av den så kallade "lånefest" inom bostadsmarknaden som på grund av rådande ränteläge förekommer i Sverige. Detta kan bli en ekonomisk fara i framtiden.

Religionshistoriker Carl Olivestam har huvudansvar för en kommande antologi som diskuterar frågeställningar i anslutning till globala värdekartor från industrialiserade länder som utgivits under senare år. Ett tiotal akademiledamöter deltar i arbetet med denna antologi. Ytterligare några kan anmäla sitt intresse till Carl Olivestam: carl.olivestam@stromstadakademi.se.

Sociolog Tom R. Burns diskuterar på ett teoretiskt plan kollektivt medvetande i form av delade regler och symboler och relationerna till den fria viljan.

Rektor och fysiker Lars Broman diskuterar frågor om åldersdiskriminering i samband med att forskare och lärare vid universitet och högskolor går i pension och gärna vill fortsätta med vetenskaplig verksamhet. I det sammanhanget utgör Strömstad akademi en viktig resurs.

Didaktiker Åsa Morberg har lagt stort arbete på att marknadsföra den framtidsinriktade antologin Barnbarnens århundrade som utkom 2016. Ett seminarium om boken kommer att ske på Skolforum hösten 2017 med inriktning på gymnasielärare.

Akademins sekreterare hjärnforskare Marie-Louise Wadenberg föreläste den 17 juni på Strömstads museum med temat "Håll i gång – Må bra – Bli glad. Så påverkas hjärnans kemi när du tränar". Under andra halvåret av 2017 kommer tre akademiledamöter att föreläsa på Strömstads museum och tre på Strömstads bibliotek. Målet med föreläsningarna är att nå ut till en bredare allmänhet med den stora forskningskompetens som finns inom Strömstad akademi.

Jag vill inskärpa en tidigare uppmaning till alla ledamöter att kontrollera och komplettera uppgifterna om er på hemsidan. Försök också värva nya medlemmar till akademin, inte minst kvinnor. Skicka in förslag till rektor Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

Jag önskar nya bidrag till julinumret av Nyhetsbrevet med deadline den 29 juli 2017 under adressen anders.gustavsson@ikos.uio.no. Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha ett abstract på engelska.

Sänd också bidrag till Akademins skriftserie *Acta Academiae Stromstadiensis, AAS*, under adressen: gudmundbergqvist@hotmail.com.

May's scientific chronicle in Strömstad's newspaper was published on June 3, and was written by pediatrician Urban Waldenström. He provides concrete advice to extend life with emphasis on healthy eating.

June´s scientific chronicle was published June 10 and was written by surgeon Peter Fritzell. He emphasizes the importance of physical activity for children and youth in order to have a healthier life as adults. Otherwise, osteoporosis threatens when you grow older.

The highlight of of June was the Strömstad Academy's annual festival on 19-22 June. It was a co-arrangement with the International Organization for Renewable Energy, ISREE, which in 2017 placed its symposium just to Strömstad. The target is 100 percent renewable energy. We could listen to several leading experts in global solar research. This was noted in two reports in Strömstad's newspaper on 17 and 22 June. The festival began with a board meeting, where several important decisions were made regarding the upcoming activities within the academy.

Didactics Åsa Morberg presents personal reflections on a successful academic festival where senior researchers and teachers gave lectures. **Pediatrician Gudmund Bergqvist** *reports on the excursions that were organized during this festival, both to the Koster Islands and to Oslo with a special focus on the theme of renewable energy.*

Economics professor Rune Wigblad *is heavily involved in arguing for maglev trains and is an active debater in various newspapers. Lastly, he is also involved in the questions about the reasons for good economic growth in Sweden compared with other Nordic countries. He argues, in contrast to the political scientist Bo Rothstein, the importance of the so-called "loan party" in the housing market, which is due to prevailing interest rates in Sweden. This could be an economic danger in the future.*

Religion historian Carl Olivestam has the main responsibility for an upcoming anthology that discusses issues related to global value maps from industrialized countries published in recent years. Around ten academy members participate in the work of this anthology. A few others can report their interest to Carl Olivestam: carl.olivestam@stromstadakademi.se..

Sociologist Tom R. Burns discusses theoretically a collective consciousness in the form of shared rules and symbols and the relations to free will.

Rector and physicist Lars Broman discusses issues of age discrimination in connection with retired researchers and teachers who would like to continue with scientific activities. In this context, Strömstad Academy is an important resource.

Didactics Åsa Morberg has worked hard to promote the future-oriented anthology of the grandchildren's century, which was published in 2016. A seminar about the book will be held at School Forum in the autumn of 2017 with a focus on senior high school teachers.

Academic secretary and brain researcher Marie-Louise Wadenberg *gave a lecture on June 17 at Strömstad's museum with the theme "Keep going - feel good - be happy. So, the brain's chemistry is affected when you exercise". During the second half of 2017, three academy members will lecture at Strömstad Museum and three at Strömstad Library. The aim of the lectures is to reach a broader public with the great research competence within Strömstad Academy.*

I want to urge a previous call for all members to verify and complete information on your websites. Also try to recruit new members to the academy, not least women. Send suggestions to Rector Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

I wish new contributions to the July issue of the Newsletter sent to my address with deadline 29 July 2017: anders.gustavsson@ikos.uio.no. Send short articles, opinion articles and/or reviews of new scientific literature. Swedish contributions shall have an abstract in English.

Please, send also contributions to the Academy's publication series Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, to the address: gudmundbergqvist@hotmail.com.

Bästa hälsningar, *Best regards*, Anders Gustavsson

Schema för höstens föreläsningar

Föreläsningar på Strömstads bibliotek respektive museum hösten 2017.

Tisdag 8 augusti k. 19.00 på museet:
Göran Bryntse: 100% förnybar energi 2040

Tisdag 29 augusti kl. 19.00 på museet:
Rune Wigblad: Scandinavian link och magnettågsstation i Strömstad

Torsdag 7 september kl. 19.00 på biblioteket:
Märta Rosenlind: KUNSKAP-LÄRANDE-MUNHÄLSA

Lördag 30 september kl. 11.00 på museet:
Jens Allwood: Språk och tanke

Tisdag 26 oktober kl. 19.00 på biblioteket:
Lars Ingelstam: Grannlaga. Kontakter med ryssar och Ryssland

Torsdag 16 november kl. 19.00 på biblioteket.
Annica Dahlström: Vår biologi, vår hjärna och våra barns uppväxt

Peter Fritzell: Från er ordförande *From your Chair*

Kollegor i Strömstad akademi.

Vi har nyligen, 170619-21, genomfört den 9:e upplagan av akademins vetenskapsdagar i Strömstad. Både verksamhetsbeskrivning, verksamhetsplan för framtiden och budget godkändes. Smärre stadgeändringar togs också, bl a att en sekreterare i styrelsen väljs av årsmötet. Se separat Protokoll där också den nya styrelsens sammansättning presenteras (i julibrevet).

I år höll pågick parallellt med akademins program också ISREE (International Symposium on Renewable Energy Education), med deltagande från ett flertal kontinenter och vi höll därför ofta till också i Gymnasiet. Kosterprojektet hade också sitt årsmöte med Gudmund Bergqvist som ordförande.

Utflykten gick i år till Kosteröarna och den genomfördes i gungande sjö och vi fick lära oss hur man odlar ekologiskt i en smått paradisisk koloni på Sydkoster.

Det är inspirerande att se den nyfikenhet och entusiasm som många ledamöter visar inför akademins verksamhet och framtid. Antologierna kring Hälsa och Milja samt Värdegrunder pågår för fullt, och nya arbetsgrupper bildades kring flera ämnen, till exempel Lärande för Hållbarhet. Hemsidan genomgår en grundlig uppdatering som kommer att vara klar senast i september. Medlemsavgiften ska diskuteras utifrån ledamöters olika ekonomiska situation, och en arbetsgrupp bildades som ska se över frågan och presentera förslag på nästa årsmöte.

För att göra akademins verksamhet lätt tillgänglig för både ledamöter och allmänheten beslöts att en nybildad arbetsgrupp ska färdigställa den Excelbok som påbörjats under 2016.

Akademins framtida verksamhet stod på programmet, och frågan om ackreditering till lärosäte diskuterades flitigt. En arbetsgrupp bildades som ska ge förslag på hur vi på bästa sätt kan göra akademins tjänster tillgängliga för olika intressenter. Till exempel ventilerades möjligheten att hålla kurser i Strömstad och/eller på närliggande högskolor/universitet. Virtuella kurser diskuterades också.

Föreläsningarna på Museet/Biblioteket varje månad är fulltecknade under 2017 och vi satsar på att fylla på så att dessa fortsätter under kommande år. Detsamma gäller krönikorna i Strömstads Tidning. Ett schema som beskriver detta kommer att läggas ut på hemsidan. Arne Höök, vår professionelle redigerare, fortsätter att hjälpa krönikörer och föredragshållare med kompositionen av både texter och rubriker. En ovärderlig hjälp för att vi på bästa sätt ska nå ut till våra målgrupper.

Samarbetet med Gymnasiet som initierats av akademin diskuteras fortsatt, och ligger nu i händerna på Gymnasieledningen som preliminärt uttryckt stort intresse för dessa seminarier som kommer att genomföras i form av paneldebatter, förhoppningsvis med start hösten 2017.

De olika ”lokalavdelningarna”, Strömstad, Falun, Stockholm/Uppsala, Göteborg och Lund diskuterades också och en arbetsgrupp bestående av en representant från vardera avdelningen bildades för att ge varandra tips och råd om hur arrangera lokala möten.

Sist men inte minst valdes ett tjugotal nya ledamöter in i akademin. Vi växer och kan se tiden an med intresserad tillförsikt.

Under sista dagen genomfördes traditionsenligt en exkursion till Norge och Oslo för intresserade ledamöter.

Nästa årsmöte blir vad vi vet idag veckan före midsommar 2018. Eftersom det blir 10-årsjubileum arbetar AU för att komponera ett lockande program för både lokalbefolkning och mer långväga intresserade. Vi återkommer om detta i kommande nyhetsbrev.

En enkät kommer inom kort att skickas till alla ledamöter för att vi ska få synpunkter på våra arrangemang i Strömstad. Vi ser fram emot att få ta del av era synpunkter.

Med hopp om en vacker sommar, Peter Fritzell

Lars Broman: Från er rektor *From your Vice Chancellor*

Dear colleagues: I have been terribly busy lately, first preparing for the Academic Festival and the ISREE 2017 symposium, then chairing the two events, and then mixing afterwork with being with my family. Therefore, you have to excuse me for not summarizing my view of the events for tils issue of the Newsletter, but save it for the July Newsletter.

Let me however express my sincere thanks to all of you who have worked hard with me in bringing these events come true. Taking the risk to miss some of you, I will name the following colleagues who have been most helpful: Lawrence Kazmerski, Margareta Fredriksson, Gudmund Bergqvist, Sven Moosberg, Peeter Päts, Jan-Olof Dalenbäck, Göran Bryntse, Maria Kvarnbäck, Maria Aronsson, Lina Kärnbo, Elisa Silfverberg Utgaard, Peter Dafteryd, Peter Heie, Peter Fritzell, Kajsa Frykman with her staff, Mirsad Hasani with his staff, Sören Hansson, Helena l'Estrade, Robert Axelsson, Jonas Bonnier, Åsa Massleberg, Helene Berntsson, Ulf Hansson, Anders Tysklind, Koster's Gardens staff, Oslo bus driver Jumjum, plus all speakers during the festival and the symposium, as well as all delegates and guests during the events.

David Renné, ISES President: Excerpt from Sunburst *29 June 2017*

Over the past several weeks I have had the good fortune to participate in a few key events in Europe and Mexico. ... At the invitation of Lars Broman of the Strömstad Academy, Paulette Middleton and I went to Sweden where I gave a keynote address at the 12th International Symposium on Renewable Energy Education. We were joined fellow board members Monica Oliphant and Geoff Stapleton, along with Solar Energy Journal Editor Yogi Goswami, past President Anna Grete Hesnes, and Karl Boer Solar Energy Medal of Merit winner Larry Kazmerski. ... I focus my talks on the opportunities for renewable energy and on the technical feasibility of a 100% renewable energy world, which offers a complete decarbonization of the energy sector.

Four ISES Presidents together in Strömstad, Sweden and the 12th International Symposium on Renewable Energy Education; Monica Oliphant, Anne Grete Hestnes, Yogi Goswami and David Renné.

Gudmund Bergqvist: Utflykter i samband med ISREE 2017 och Vetenskapsfestivalen 2017

Tisdagen den 20 juni deltog medlemmar och medföljande totalt 66 personer i en utflykt med Koster Marins båt Kostervind till Kosterhavets nationalpark. Båten gick över Kosterfjorden, genom Kostersundet och ut i ytterskärgården nära Ursholmen. Det var rejält blåsigt och en del sjö men mycket soligt. Ulf Hansson från Strömstads Museum berättade kring lokal historia och Göran Bryntse kring projektet Hållbart Fossilfritt Koster.

Båtfärden slutade vid Ekenäs där vi möttes av nationalparkschefen Anders Tysklind ,som visade Naturum och berättade hur den marina nationalparken fungerar och visade en video kring den.

Efter detta färdades sällskapet med de gröna elektriska bussarna med solpaneler på taket först till Kosters Trädgårdar: en fridfull oas byggd på ekologiskt trädgårdsarbete, slowfood café-restaurant kombinerat med olika kulturella aktiviteter. Därefter visades en solelanläggning på vägen mot Kostergården. Väl framme visades dennas intressanta lösning av vatten-avloppsfrågan byggd på uppsamling av vatten och återanvändning

På Kostergården serverades årets galamiddag. Vid denna högtidstalade Larry Kazmerski och visade dessutom en mycket uppskattat egenproducerad video kring ISREE. Till detta hörde en egen visa som alla kunde sjunga (bifogas).

Torsdagen den 22 juni gjordes en efterkonferenstur till Oslo med 14 deltagare .

Vi blev synnerligen väl mottagna på Stortinget av riksdagsmannen Ola Elvestuen, som under en timmes tid redogjorde för utvecklingen av elbilsystemet i Oslo och hur man genom olika bestämmelser – förmåner t.ex beträffande fri parkering, användande av speciella filer etc har lyckats utveckla liksom att man satsat på ett stort antal laddningsstationer. Betydelsen av ett väl fungerande kommunalt transportsystem betonades. Ola Elvestuen har som bakgrund att under mer än 8 år varit politiskt ansvarig i Oslo för denna utveckling ! och var alltså synnerligen väl insatt i problematiken kring att tillskapa ett fossilfritt transportsystem.

Efter detta besöktes den berömda Oslooperan där vi hade en visning av de fantastiska lokalerna i ett av världens mest moderna operahus. Lunch intogs efteråt på restauranten med utsikt över fjorden. Slutligen besökte vi Munchmuseet där vi kunde se delar av konstnärens mycket stora produktion på 1100 målningar innan vi via den delvis kaotiska Oslotrafiken åkte mot Strömstad.

Sammanfattningsvis två lyckade utflykter både socialt och beträffande innehåll.

Bild: Kosters trädgårdar.

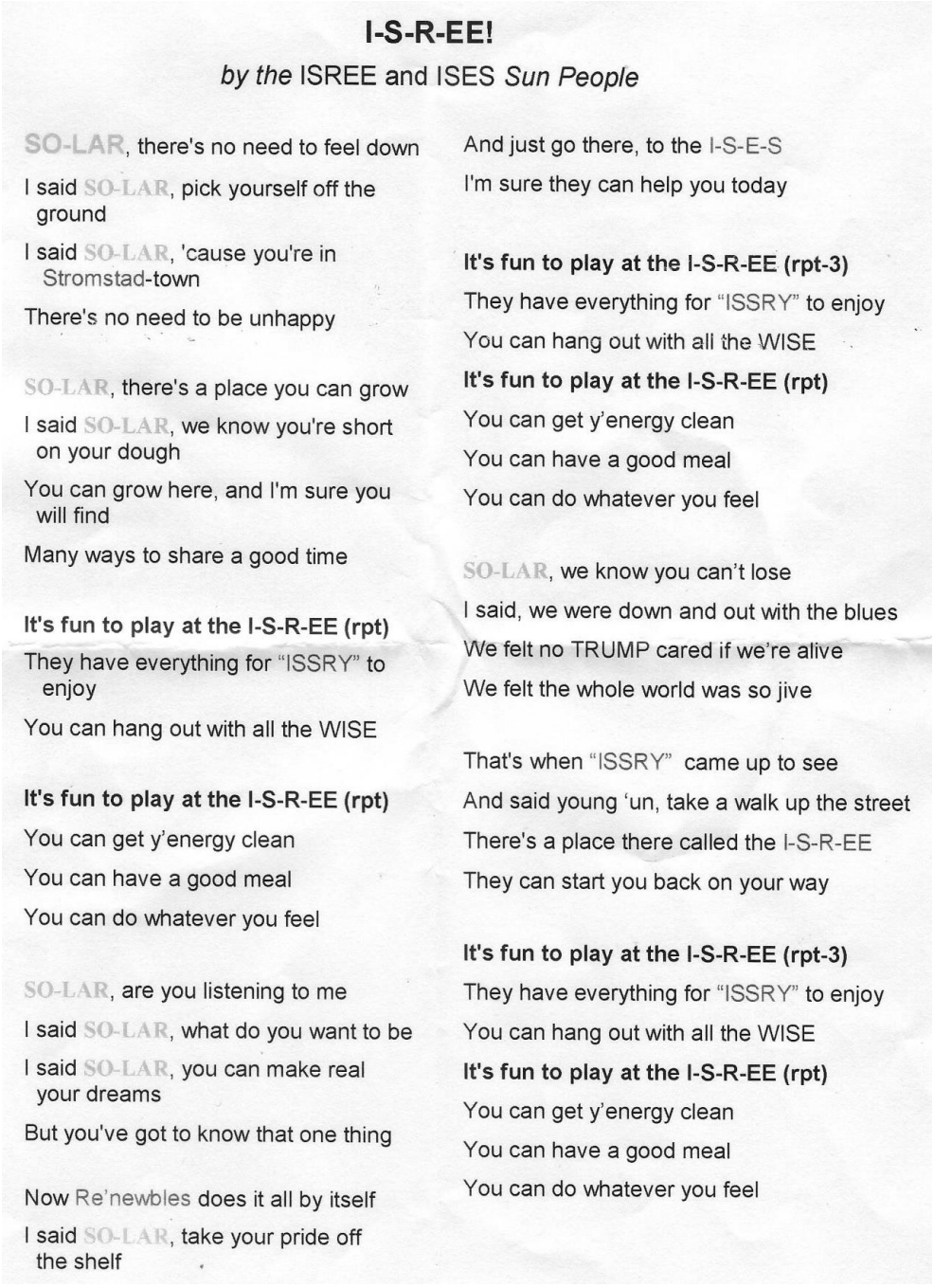

I-S-R-EE!

by the ISREE and ISES *Sun People*

SO-LAR, there's no need to feel down
I said SO-LAR, pick yourself off the ground
I said SO-LAR, 'cause you're in Stromstad-town
There's no need to be unhappy

SO-LAR, there's a place you can grow
I said SO-LAR, we know you're short on your dough
You can grow here, and I'm sure you will find
Many ways to share a good time

It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt)
They have everything for "ISSRY" to enjoy
You can hang out with all the WISE

It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt)
You can get y'energy clean
You can have a good meal
You can do whatever you feel

SO-LAR, are you listening to me
I said SO-LAR, what do you want to be
I said SO-LAR, you can make real your dreams
But you've got to know that one thing

Now Re'newbles does it all by itself
I said SO-LAR, take your pride off the shelf
And just go there, to the I-S-E-S
I'm sure they can help you today

It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt-3)
They have everything for "ISSRY" to enjoy
You can hang out with all the WISE
It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt)
You can get y'energy clean
You can have a good meal
You can do whatever you feel

SO-LAR, we know you can't lose
I said, we were down and out with the blues
We felt no TRUMP cared if we're alive
We felt the whole world was so jive

That's when "ISSRY" came up to see
And said young 'un, take a walk up the street
There's a place there called the I-S-R-EE
They can start you back on your way

It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt-3)
They have everything for "ISSRY" to enjoy
You can hang out with all the WISE
It's fun to play at the I-S-R-EE (rpt)
You can get y'energy clean
You can have a good meal
You can do whatever you feel

Bild: Larry Kazmerskis visa

Åsa Morberg: Varmt och innerligt tack för Akademisk Högtid I Strömstad Akademi!

Till Alla som arbetat för att vår Akademiska Högtid skulle bli så lyckad och minnesvärd!
Jag nämner ingen. Jag glömmer därför ingen.

Det har varit roligt att delta i alla planerade evenemang. Det har varit roligt att få ta del av alla intressanta presentationer. Så mycket kunnande och vetande ledamöter i Strömstad Akademi besitter! Så många intressanta och tänkvärda intresseområden man får närma sig tack vare ledamöternas presentationer!

Mitt allmänna intryck av den Akademiska högtiden och alla kringarrangemang är mycket, mycket gott. Det var bra med nya rutiner för registreringar exempelvis och bra med ungdomar som hjälper till. Alla som bidragit måste känna att era ansträngningar blev väldigt lyckade.

Strömstad Akademi är en fantastisk förening som tar vara på all kompetens som många lärosäten ratar! Ackrediteringspresentationen av Carl-Eber Olivestam låter mycket bra och ger framtidstro! Att utveckla utbildningar, vare sig det handlar om fristående kurser eller uppdragsutbildningar är mycket bra!

Vid galamiddagen samtalade vi, några stycken ledamöter, om möjligheten att skapa utmärkelser för lärosäten (universitet och högskolor). Vi kan skapa två separata utmärkelser: en för årets bästa stöd till seniora lärare och forskare och en för årets sämsta stöd till seniora lärare och forskare. Strömstad Akademi kan utveckla kriterier för de båda utmärkelserna, skapa ett nominerings-förfarande, ordna med röstning och skapa ett påkostat certifikat. Detta kan vi göra till en årligen återkommande aktivitet. Strömstad Akademi sätter fokus på så sätt på ett allvarligt problem i vårt land och vi kan faktiskt bidra till förändrade attityder. Sverige finns idag nederst på listan över länders stöd till seniora lärare och forskare. Det var vår bestämda mening vid galamiddagen! Tänk så intressanta samtal det kan skapas vid en middag!

Ser redan fram emot nästa års Akademiska Högtid före midsommar! Jag vill önska alla som arbetat hårt för Strömstad Akademiska akademiska högtid en riktigt fin fortsättning på sommaren 2017!

Än en gång ett innerligt varmt tack till alla! Så lyckat! Så bra!

Åsa Morberg: Information om Barnbarnens Århundrade

Barnbarnens Århundrade heter ett seminarium som Strömstads Akademi ska ha på Skoloforum i höst. Medverkar gör Åsa, Rune och Cal-Eber. Vi kommer att presentera boken, men också diskutera hur gymnasielärare kan använda boken i sin undervisning. Vi hoppas att förlaget Novus kan ställa upp och erbjuda boken till ett lägre mässpris. Det är brukligt och det ger ökade försäljningssiffror.

Det kommer ut en katalog från Skol-Forum och Älvsjömässan där man kan se hur planeringen ser ut. Vår workshop/vårt seminarium vänder sig främst till gymnasielärare. Boken är utmärkt för gymnasiet för att diskutera framtidsfrågor utifrån olika vetenskapliga perspektiv.

Ett sätt att öka försäljningen av boken är att fråga efter den på biblioteken. Det har inte varit så enkelt att sälja boken till biblioteken, men biblioteken skaffar böcker som efterfrågas.

Marknadsföringen av boken har varit tung. Det vanligaste är att förlagen låter deras utgåvor marknadsföras med deras ordinarie utgåvor. Vi bör kanske se till att få upp marknadsföringen av boken på akademins hemsida lite mera tydligt och iögonenfallande, där också uppgifter om hur man skaffar boken ska finnas. Kanske bör texten kompletteras med inspirerande texter om hur man kan använda boken?

Jag har diskuterat boken med gymnasielärare och inspirerat dem att använda boken i undervisningen på gymnasiet. Bokens bidrag kan användas som inspiration för en framtidsdiskussion. Framtiden skapas, den kommer bara inte ad hoc. Dagens gymnasieungdomar är en viktig målgrupp för boken. De behöver tänka visionära framtidstankar.

Jag har en strategi när jag diskuterar boken med gymnasielärare. Jag säger att man kan läsa bidragen i den styckevis. Den är tung att plöja rakt igenom. Jag inspirerar lite olika beroende på vilket huvudintresse den personen har som jag pratar med. För mig har exempel kapitlet om oceanerna gått lätt att använda. Jag är didaktiker så jag fortsätter sedan att diskutera metoder för undervisning och lärande. Hur tänker man framtidstankar brukar bli ett bra samtal. Det är inte svårt att visa på bokens betydelse. Det är lätt att reflektera över intressanta didaktiska frågeställningar.

Jag har utvecklat min egen kunskap om boken, sedan den kom ut. Jag är mycket positiv till boken, mycket mera positiv än vad jag var från början. Jag tycker att lärare i gymnasiet borde kunna ha stor glädje av boken. Det ska vi ha som utgångspunkt på Skol-Forum. Jag har också bloggat om boken på Skolvärldens hemsida där jag bloggar regelbundet!-

Carl Olivestam:
Värdekartan ett sätt att fastställa det socio-kulturella vädret

Svenskarna har svårt att enas om vad svenska värderingar egentligen är. Mer än en tredjedel säger att de inte har en aning medan var tionde tycker att begreppet saknar mening och är rent nonsens. Vid Strömstad akademis årshögtid 2016 framfördes och diskuterades värdekartan som ett sammanhållande tema för ännu en antologi. Vid akademins styrelsemöte nu i november kom denna idé att ingående ventileras som ett förmöte före dagens förhandlingar. Den innehållsrika diskussionen visade på att iden borde kunna förverkligas. Och undertecknad som redan vid årshögtiden knöts till detta projekt kom att vid styrelsemötet få uppdraget att skriva ett utkast att publicera i organisationens Nyhetsbrev.

Vid Strömstad akademis årshögtid 2017 presenterade jag i egenskap av redaktör antologins nuvarande läge som resultat av bidragsgivare kring ett sammanhållande tema. Presentationen fick ett gott mottagande och resulterade i tre ytterligare bidrag. Det betyder att vi nu har uppnått en god förutsättning för antologins mångsidiga belysning av värdeklimatet. Bidragsgivare Jens Alwood – Han kommer att ställa WVS i en kritisk granskning utifrån egen forskning och andra undersökningar. Elisabeth Ahlsén – Hon utgår från den undervisning hon bedrivit kring värdefrågor baserat på jämförelse mellan två länder, Malaysia och Sverige.

Maria Borgström – Hon grundar sitt inlägg på sitt forskningsprojekt om ungas identitet och syn på fred och kosmopolitiska, interkulturella lärandeprocesser; en jämförande studie, Tjeckien, Polen och Sverige. John Fletcher – Han tydliggör behovet av vägval och de etiska komplikatioer som varje val medför där han ställer olika alternativ och utgångspunkter mot varandra.

Peter Fritzell – Han kommer som inledning att ge sin förklaring till varför han föreslog detta tema för en antologi för att sedan accentuera de positiva bidrag som WVS ger för individens identitetstärkande och samhällsdebattens vitaliserande.

Anders Gustafsson – Han ger ett historiskt perspektiv på värderingar och förändringar som kan utläsas av gravminnen i Sverige både i äldre tid (1800-talet) och från 1990-talet och framåt. I det senare fallet jämför han också med Norge. Sten Philipsson – Han har i sitt i princip redan färdiga manus gett en introduktion till WVS, intervjuat en i dess sekretariat, Bi Puranen , samt relaterat och ifrågasätter de resultat som WVS redovisar utifrån sin egen och andras forskning. Shawram Shaygani – Han kommer att från sin egen upplevelse som flykting och universitetsforskare att belysa ”den psykologiske opplevelse av å flykte”.

Gunnar Windahl – Han utgår i sin granskning av värdemätningar från filosofiska och psykologiska problemställningar som psyke-soma-problemet, diagnostik, förhållandet tystoch artikulerad kunskap, orsaksförklaringar inom biologisk och social psykiatri.

Carl E. Olivestam(red) – Jag utgår från min högst personliga tolkning av värden och värderingar samt relaterar dessa till den miljö vari jag har växt upp. Därtill relaterar jag mig till de värderingar som utmärker Medelsvensson. Fortsatt arbetsordning Utgångspunkten att få åtminstone 10 bidragsgivare har uppnåtts, men det hindrar inte att några fler bidragsgivare kan välkomnas. Jag ber er att: 1. läsa igenom mitt försök till beskrivning av respektives bidrag 2. korrigera genom att göra en kortfattad beskrivning av innehållet 3. formulera en rubrik 4. göra en personlig presentation inkl den titulatur som är mest relevant i detta sammanhang Tidsplan: 1 september – Punktera 1-4 bör komma mej tillhanda gärna snarast (för att det inte ska falla i glömska) men senast 1 september detta år. 1 oktober – Ett första manusskript (med riktomfång 10-15 sidor 1,5 radavstånd, 12 p Arial) för läsning av mej och en av bidragsgivarna senast 1 oktober detta år. 31 december – Slutmanuskript inkl högst en halv sida med referenser (1 radavstånd, 9 p Arial) bör ha inkommit senast 31 december detta år.

1 april 2018 – Efter ytterligare peer review-förfarande, där Arne Höök är en av granskarna, ska slutligt manuskript till antologin föreligga 1 april 2018. 1 maj – föreligger den formgivna och tryckfärdiga antologin, där Fredric Rydahl ansvarar för detta finisharbete som ska vara klart senast 1 maj 2018. 1 juni – Tryckt version och/eller digital utgivning sker 1 juni 2018.

Nacka Midsommardagen den 24 juni 2017 Carl E. Olivestam, red

WVS bilaga med några aspekter Värdekartan eller mer formellt World Value Survey, är resultatet av undersökningar som har gjorts sedan 1990-talet med säte i Institutet för framtidsstudier i Stockholm. D en senaste publicerades 2015.

Här har forskarna koncenterart sej på att fastställa människors värderingar i de industrialiserade länderna i världen. De olika mätningstillfällena har visat på ett rätt stabilt återkommande mönster Värdemönstren är resultatet av svar på frågor om hur deltagarna ser på familj, arbete, religion, politik, samhälle, vetenskap, trygghet, säkerhet, våld och framtiden. X-axeln visar synen på livet i en rangordning från överlevnad till livskvalitet. Ju längre åt höger ett land placerar sig, desto viktigare är individens frihet. Y-axeln mäter traditionella värderingar där religiösa föreställningar och respekt för

auktoriteter hamnar långt ned och sekulära, rationella, hamnar högre upp. Vid den senaste karteringen som är baserad på den sjätte omgångens mätningar deltog 1200–1500 personer från 61 olika länder i den industrialiserade världen. Här framgår, i likhet med tidigare undersökningar, att svenskarna intar en unik position i förhållande till övriga länder. De är mer individualistiska och mer sekulariserade. Men man kan också tolka det så att svenskar gärna vill framställa sig vara just på detta sätt. Den här föreslagna antologin kan ge olika infallsvinklar på värdekartan, dess uppbyggnad.

Är det så att: Som man ropar får man svar? Dvs genom att ställa upp visa kriterier har man också bestämt utfallet?

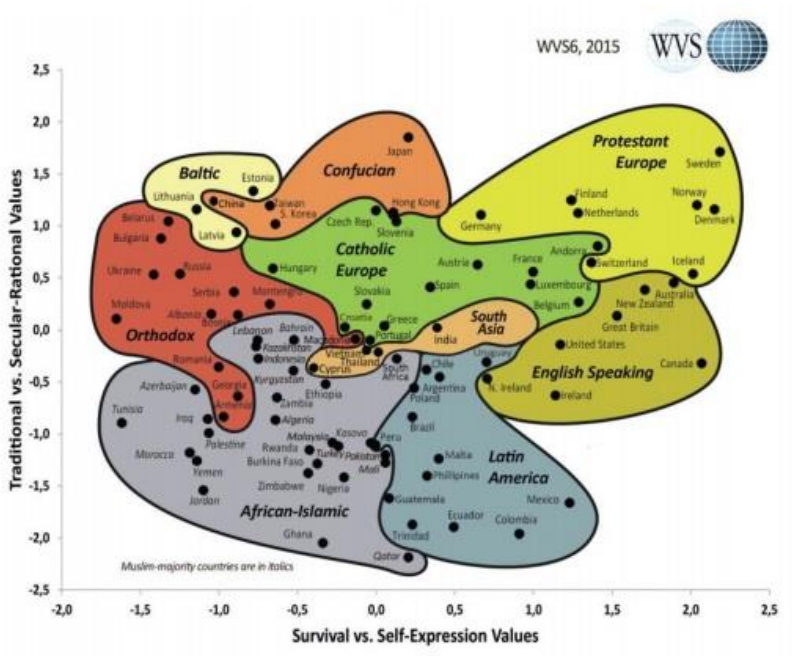

X-axeln *visar synen på livet i en rangordning från överlevnad till livskvalitet. Ju längre åt höger ett land placerar sig, desto viktigare är individens frihet.*
Y-axeln *mäter traditionella värderingar där religiösa föreställningar och respekt för auktoriteter hamnar långt ned och sekulära, rationella, hamnar högre upp.*

Om vi går till de olika länderna: Är de verkligen rätt placerade? Är koordinatsystemets två axlar mer styrande för resultatet än motiverade utifrån en optimal undersökningsmodell? Den vetenskapligt kritiska granskningen kan också innebära ett utvecklande av de insikter som undersökningen ger modellen och fokusera på användbarhet och av applikationsmöjligheter för respektive kultur, samhälle och individ: Hur ska människor med olika kulturbakgrunder kunna mötas i samförstånd och bygga en förtroendefull relation eller politiker ett funktionellt samhälle?

Vilken roll kommer de olika religionerna att tilldelas eller tilldela sej i en flerkulturell/flerreligiös kontext? Man kan också utgå från olika existerande experiment för att skapa fungerande kontaktytor: Vilka försök till socio-kulturell sammanhållning görs av etablerade politiska, kulturella och religiösa rörelser gentemot en befolkning i värdeglidning? Andra infallsvinklar kan den digitala världen och dess värden utgöra i relation till den presenterade värdekartan:

Hur påverkas en ny generations värderingar då de traditionellt nationella gränserna upplöses i en global identitet där inte minst sociala medier bidrar till en ökad kunskaps- och värderingsprivatisering?

Strömstad akademi/ Carl E. Olivestam/ carl.olivestam@stromstadakademi.se

Articles Published in Strömstads Tidning in June

NAMN & NÄRA

BILD: STEFAN BENNHAGE

MAT SOM FÖRLÄNGER LIVET. Bönor, sallad, broccoli, tomat, rödbetor är ora att äta för den som vill ha ett längre liv.

Så gör du för att få ett längre liv

VETENSKAPSKRÖNIKAN: STRÖMSTAD AKADEMI

Tror man att döden är ett stort mörker, så blir det viktigt att förlänga vårt enda liv i ljuset. Är det då möjligt att påverka livslängden?

En persons livslängd beror väsentligen på arv, livsstil – och tur eller otur. Världens största undersökning om möjligheten att förebygga cancer kom till den mindre uppmuntrande slutsatsen att de som får cancer har helt enkelt haft... otur! Man kunde inte finna några sätt att förebygga risken för cancer i allmänhet, annat än att inte röka. För de flesta cancerformer finns ingen säker riskfaktor som man själv kan påverka.

SAMBANDEN ÄR OFTA komplicerade. Att man ökar risken för hudcancer om man bränner sig i solen vet alla. Men det innebär inte att vistelse i solen är farligt. Faktiskt lever man av allt att döma längre om man vistas mycket i solen – men undviker att bränna sig. Mycket talar för att då klarar man sig bättre från flera andra sjukdomar.

FÅRAHERDARNA PÅ Sicilien menas bli så gamla för de rör sig mycket – och vistas i solen hela dagarna. På Kreta tror man på den så kallade Medelhavsdieten.

Enda sättet att förlänga livet på laboratoriemöss är att sätta dem på svältföda. Mycket talar för att det faktiskt också är det mest effektiva för människan. Vill du förlänga livet så är det i första hand dieten du ska sätta i fokus. Mycket grönsaker, nötter och oliver. Inte minst bönor, sallad, broccoli, tomat, rödbetor.

GRÖT GJORD PÅ kornflingor påstås sänka kolesterol. Helst med Mandelmjölk. Farmor i all ära, men tyvärr förefaller minst ett glas mjölk om dagen inte vara det bästa råd du fick av henne.

"Vill du förlänga livet så är det i första hand dieten du ska sätta i fokus."

Potatis, bröd och majs står heller inte högt på listan – och socker får man inte ens nämna i sammanhanget.

Om du sedan är riktigt engagerad, så dricker du rödbetsjuice och tar tillskott av Magnesium och D-vitamin. Ett glas vin ibland. Kanske en liten Barn-Albyl till morgonkaffet? Kaffe, ja. Drick mycket av det nu, för nu är det nyttigt på alla möjliga vis. Motion då? Jodå, ett par joggingrundor i veckan förlänger livet med i snitt tre år. Men elitidrott förkortar livet med lika mycket.

Författare

Urban Waldenström

STRESS FÅR IDAG skulden för allt från huvudvärk till vatten i knäna. Men så kallade "arbetsnarkomaner" tycks leva både längre och lyckligare än genomsnittet. Så fortsätt jobba efter pension – om du trivs med jobbet!

Om man är sambo. Om man har en hobby man gillar: Bridge, biodling, tennis, blommor, hund, barnbarn, stickning eller utdöda amöbor – vad som helst – då lever man lite längre.

ATT HA EN mening med att leva vidare – att helt enkelt vilja leva längre – är kanske den viktigaste faktorn för att faktiskt också göra det. "Ett gott skratt förlänger livet".

Ha ett Gott Liv! Det är enklare än du tror.

Nästa krönika "Värna fysisk aktivitet under uppväxten - och ge våra/dina barn ett friskare liv som äldre" av Peter Fritzell, ordförande i Strömstad Akademi.

URBAN WALDENSTRÖM
Ass. Professor, Strömstad Akademi

Bild: PIERRE ALEXANDERSSON

FYSISK AKTIVITET. Skolan är inte ensam lösningen – det är istället en kombination av alla vuxnas insikt och agerande.

Gympa med barnen - och ge dem ett friskt liv som äldre!

VETENSKAPSKRÖNIKAN: STRÖMSTAD AKADEMI

Bevis i överflöd visar att barn och ungdomar dagligen måste använda sina kroppar för att minska risken att få ett sämre liv som vuxna.

Vi människor ser ut som vi gör av en anledning. Vi har en kropp där armar och ben utgår från mittpunkten - ryggen. Högst däruppe sitter huvudet med plats för tankar och funderingar, vilka i sin tur styr kroppen. Anstränger vi kroppen för hårt så slits den ut i förtid, använder vi den för lite så påverkar det oss negativt på många sätt. Livet handlar till slut om att må så bra som möjligt utifrån dessa båda samspelande delar; kropp och själ.

Vuxna har nu ett avgörande och viktigt ansvar för att se till att barn och ungdomar dagligen använder sina kroppar. Detta kan kännas konstigt, och det är det också historiskt sett. Det som förr "skötte sig själv", då alla gräsmattor och gårdsplaner kryllade av ungar som spelade fotboll eller hoppade rep, är annorlunda idag då många unga istället mest sitter framför olika skärmar; mobiler, paddor och datorer. En skrämmande konsekvens av detta kan bli en explosionsartad ökning av frakturer, benbrott på grund av benskörhet hos äldre om 30-40 år.

DET FINNS BEVIS i överflöd som visar att barn och ungdomar dagligen måste använda sina kroppar för att minska risken att få ett sämre liv som vuxna. Skelett, muskler och deras samspel, koordinationen, är beroende av att vi är fysiska redan från födseln. För att få ett starkt skelett måste vi röra på oss under hela uppväxten. Fram tills puberteten är över byggs skelettet upp, och den hållfastheten ska vi sedan leva på.

Minst en timme kroppslig aktivitet om dagen, och tre gånger i veckan bör man ta ut sig ordentligt.

DET PSYKISKA VÄLBEFINNANDET, vilket innefattar förmågan till inlärning och hur vi fungerar tillsammans, är också kopplat till hur vi använder våra kroppar. Många studier visar att skolbarn presterar sämre om de inte dagligen är fysiska. Minst en timme kroppslig aktivitet om dagen, och tre gånger i veckan bör man ta ut sig ordentligt.

Författare

Peter Fritzell

SÅ VAD GÖRA? Vi måste verka för daglig fysisk aktivitet hos våra ungdomar. Skolan är inte ensamt lösningen – det är istället en kombination av alla vuxnas insikt och agerande. Bygg inte bort lek- och idrottsplatser till exempel. Gör tvärt om, skapa mängder av dom! Politikerna har ett stort ansvar. Och inte minst föräldrar. Se till att ungdomarna rör på sig både i skolan och annars!

I EN NYUTGIVEN rapport 2017 från FYSS (Läkartidningens förlag) finns många handfasta konkreta råd och tips som går att använda direkt; http://www.fyss.se/

För den som vill veta mer om all den forskning som visar på vikten av ung rörlighet och ett gott liv som äldre - gå in på stromstadtidning.se, där finns direktlänkar till flera undersökningar.

PETER FRITZELL
ordförande i Strömstad Akademi, överläkare och docent i ortopedi

NAMN & NÄRA

Dubbel fest i dagarna två – dags för vetenskap

STRÖMSTAD

På tisdag startar årets upplaga av Strömstad Vetenskapsfest, i år med två parallella program då de populärvetenskapliga föreläsningarna får sällskap av ett symposium inriktad på förnybar energi.

Under parollen Strömstad Vetenskapsfest ryms i år såväl den traditionella akademiska högtiden som ett symposium med temat förnybar energi. Sammanlagt finns ett 70-tal delegater på plats för att närvara vid Strömstad akademis två dagar långa arrangemang med start på tisdag.

– Det var jag som tog initiativet till symposiet och det här blir det tolfte i raden. Konferensen har fått namnet ISREE som står för International Symposium on Renewable Energy Education. Temat är utbildning och träning för hållbarhet, berättar Lars Broman, rektor vid Strömstad akademi.

> "Allt är öppet för allmänheten, det är bara att välja och vraka."
>
> LARS BROMAN
> rektor

PARALLELLT MED konferensen, som även den är öppen för allmänheten, pågår den akademiska högtiden där man har möjlighet att lyssna till ett brett spektra av korta populärvetenskapliga föreläsningar.

– Mitt tips är Gouri Datta, professor i New Dehli som deltar på ISREE och pratar om kombinationen av gammal religion och modern vetenskap. Lars Ingelstam vill jag också lyfta fram, han är en av landets tyngsta på fredsfrågor. Även Christina Heldners föreläsning om Pippi Långstrumps humor i semantisk belysning blir intressant. Allt är öppet för allmänheten, det är bara att välja och vraka.

FÖR ATT LYFTA logistik och värdskap tar akademien i år hjälp av två skolelever från gymnasiets naturprogram.

Det var vår biologilärare som berättade om vetenskapsfesten och att det behövdes hjälp där, så vi tackade ja. Det verkade intressant att lära sig mer om förnybar energi, förklarar Lina Kärnbo.

– Vi kommer att hjälpa människor med information och att hitta rätt buss till och från gymnasiet. Vi kommer också att hjälpa till med registrering av delegaterna, säger Elisa Silfverberg Utgaard.

Vetenskapsfesten pågår tisdag till onsdag, och samtliga föreläsningar hålls på Strömstad Gymnasium.

JENNY JOHANSSON

BILD: JENNY JOHANSSON

REDO FÖR VETENSKAP. Elisa Silfverberg Utgaard, Lars Broman och Lina Kärnbo ser fram emot veckans vetenskapsfest.

Hur ska vi rädda vår planet?

STRÖMSTAD

På tisdagen startade årets Vetenskapsfest i Strömstad. Programmet inleddes med ett temablock om planetens framtid och universum.

Under tisdagen och onsdagen arrangeras Strömstad Vetenskapsfest, som i år rymmer ett internationellt symposium på temat förnybar energi. Föredragen, som är gratis att komma och lyssna på, hålls på gymnasiet och under tisdagsförmiddagen var temat Planetens framtid och universum.

Kommunfullmäktiges ordförande Peter Heie (C) presenterade Strömstad för deltagarna, varav många kommit långväga ifrån, med den nya Strömstad-kortfilmen som kommunen producerat. Därefter var det dags för den första föreläsaren, David Renné, som är ordförande för Internationella solenergisamfundet.

Bild: JAKOB SIMONSON

LÄRDA SAMTAL. Dr David Renne, ordförande för Internationella Solenergisamfundet, och Lars Broman, rektor för Strömstad akademi.

Han menade i sin föreläsning att det är fullt realistiskt med en framtid där all energi som produceras och används är till 100 procent förnybar.

HAN SA ATT Parisöverenskommelsen från december 2015, då världens länder enades om ett nytt klimatavtal, inte på långa vägar är tillräckligt.

– Vi har haft ungefär en grads höjning av jordens medeltemperatur sedan industrialismens början. Om världens länder efterlever de krav som Parisavtalet ställer så hamnar vi på 3,5 graders höjning av temperaturen vid mitten av århundradet. Så vi måste göra mycket mer.

> ”100 procent användning och produktion av förnybar energi är helt klart möjligt”
>
> David Renné

DET BLIR ALLT billigare att investera i solenergi, vilket han ser som en stor del av lösningen.

Och förutsättningen att alla äger sin egen bil behöver förändras. I stället kommer förarlösa bilar och bilpooler att växa, förutspår han.

– 100 procent användning och produktion av förnybar energi är helt klart möjligt, men det krävs politisk vilja och tillgång till kapital, säger han.

I ljuset av din kommentar om politisk vilja, hur ser du på valet av Donald Trump i USA?

– Han har sagt att USA ska dra sig ur Parisavtalet. Men många delstater och företag i USA har svarat att de kommer att hålla fast vid avtalet, säger David Renné.

– Det kommer att ta fyra år för Trump att backa ur Parisavtalet och vid det laget är det osäkert om han sitter kvar som president.

JAKOB SIMONSON

STNB 170622